Մասեացոյ Էֆֆար

Միութեան

ՕՐԱԹԵՐԹ ԲՕԼԻԹԻԳԸՑՑԷ ՎԷ ՄԷՎԱՏՏԸ ՍԱՑԻՐԷ

ԳԻՇԵՐԱՅԻ ՍԷՆԷ ՀԱՅ. ՍԷՓԷՐ Հ. — 1870 ՄԱՅԻՍ 8 ՇՈՒՐԲ. — ԱԼՈՖԲՈՒՆԿԱ ՄԱՅԻՍ 20 — ՆԻՄԷՐՕ 1233

Աղջուսէի Էֆքեար սէնէ-սէ 300 Նիւսխէ վէրիլիր, սէ-նէվի գէյմէթի, խամանալ Ի-յին կէշէր ադէտ 250, վէ ալ-իր այլէր 125 դրչ. վէ Թաշ-բալար էյին բօլթա փարաք սախէ ալնէսէ օլարագ, սէ-նէվի գէյմէթի սաղ ադէտ 250 վէ ալթը այլէր սախի 125 դրչ. օլանագ սբր։

Վէ գէհէրանիւսէսի 40-ար փարանա սաթըլանագ սբր։

Իլանաթըն գէհէր սաթը էյին պիրինճի սէֆասա 3 էքինճի սէֆասա, 2 վէ Ի-յինճիւ վէ սայիր սէֆալէրէ սա 1էր դրչ. սալնանագ սբր։

Մէքթուպ վէ սայիրէ, Պէյ-սղլունաս Ցօղրաս-եօլաս 467 Նիւմէրօլու խանէսէ ԼԷ-ՎԸՆԹ ՀԷՐԲԼՑ Թագիւ-նէսինէ Կարագա Ց. Փա-նասեան իմինէ կէօնէրիլի-ճէք սէր։

ՈՒՄՈՒՐԸ ԲՕԼԻԹԻԳԸՑՑԷ

ԻՍԹԱՆՊՈՒԼ 8 ՄԱՅԻՍ

ԽԱԲԵՐ

Խաթիֆա իսէն Եունանըն սապգ հարպիյէ նազրը Ժէնէրալ Սուցօ, Եունան հայտուսլարը մարիֆէթի իլէ գարթ իտիլէն Լվրօբալըլար էյին, Թահ-գըզ իթմէքսիզին քէնտի իւզէրինէ օլուն հիւճումլարա ճէվապ օրմագ իւզրէ, մէզգիւր վագա հէնկեամընա թուրթ-մուշ օլտուղու թավը ու հարէքէթին իյզահաթը օլարագ, պիր թահրիրաթ նէշը էյլէմիշ տիր։

Մէզգիւր վագա, սայիր Էվրօպալը-լարըն, երինէ սիւրիւ սիւրիւ, Թէհլիքէ-լի Մարաթօնա կիթմէյէրինէ պիր էնկէլ օրմամըշ սբր։

Հէնուզ պունտան պիր գաչ կիւն մու-գատտէր, մահէլլի մէզպուրա կիթմէք իւզրէ, Ինկիլթէրրատան Ա.թինաեա վասըլ օլան պիր թագըմ Ինկիլէղլէր, պէլա ֆիւթուր Մարաթօնա կիթմիշլէր տիր։

Ա.թինատան Բարիսէ եաղըլտըղընա կէօրէ, իքի նէֆէր մահուտ հայտուտ պաշը պիրատէրէրտէն պիրիսի օլան Թագօս, Օսմանը հուտունու կէշմիշ վէ Թրրհալաեա կիրմիշ տիր։

Մէրգում, զաթէն ֆէնա սուրէթտէ եարալանմըշ, վէ Օսմանը սինօրու տա-խի տիզգաթը թամմէ իլէ կէօզ տիրմէք-տէ պուլունտուղունտան, մէրգումուն թուրթուլմագսրզրն սինօրու կէշէպիրմիշ օրմասընա ինանմագ իսթէմէզ իսէք տէ, միւմքինսիզ պիր շէյ օրմասրզը տախի աշիքեար օլտուղունտան, մէրգումուն Օսմանը թօբրաղընտա եէնի պիր Լէֆ-թէր հէյէթի քէսպ իտէպիլէճէյէնէ տայիր օլան վէսվէսէմիզի տախի սէթը իտէմէյիզ։

— Գուպա ճէզիրէսինտէն վարիտ օ-լան սոն խապէրլէր, նիհայէթ իւլ էմր, խայլի միւտտէթտէն պէրու, մէզգիւր միւմպիթ ճէպիրէնին խարապրը մու-ճիպ օլան իսթիլալը, ճան չէքիշմէք-լիք հալինէ վասըլ օլտուղուն պէեան իթմէքտէ տիրլէր։

Զօրպալար հագգընտա, տայիմա խայբրլը սուրէթտէ հավատիս վիրմէք արզուսունտէ պուլունան Նիու Եօրք զազէթալարը տախի, պու տէֆա, ան-լէրին հալինի գարարթըլըճա կէօսթէր-մէեէ չըգըշմըշլար տըր։

Մէզգիւր զազէթալարըն գավլինճէ զօրպա ֆիրդալարընը գօմանտանը պու-լունան Ժէնէրալ Եօրտան, մէմուրիյէ-թինտէն իսթիֆա իտէրէք, ճէպիրէյի մէզգիւրլտէն գաչմըշ, վէ Տանիմարգա-լըլարը մալի օլան Սէն Թոմաս ճէզի-րէսինէ սըղընմըշ տըր։

Մէրգում Ժէնէրալ, զօրպալարըն գուվվէթի, քիֆայէթ իտէճէք տէրէճէ-տէ օրմասըդճա, վէ զօրպա պաշլարը պէյնինտէ, իթթիֆաղսըզլըգ պագը գալարդճա, իշին պաշա չըգարըլամա-եաճաղընը պէեան իյլէմիշ տիր։

Ժէնէրալ Կուիգուրիա նամ սայիր զօրպա պաշը տախի Գուպատան, վա-բօր իլէ գաչմագտա իքէն, Խրանեա թօր տուպալարը, մէզգիւր վաբօրու տուրտուրթմուշլար, վէ մէրգում Ժէ-նէրալը էլէ կէչիրմիշլէր տիր։

Թուրթուլան Ժէնէրալ, ալէթ իլէ պօղտուրուլմուշ տուր։

—Ֆրանսա զազէթալարընտան հէր պի-րի, ումումի զուրանըն նէթիճէլէրի հագ-գընտա այրը այրը էֆքեար պէեան իթ-մէքտէ տիրլէր։ Իշթէ Ֆրանսատա մու-խալիֆ ֆիրդանըն տուլղուլարընը իզհար իտէն զազէթալարտան, շու աթիտէքի ճիւմլէլէրի խսթիխրաճ իտէրիզ։

Հիւքիւմէթ, Է.Վ.Է.Թ վէ ԵՕԳ-լարըն սաեր-սը իւզէրինէ օյնաեաճաղ սբր։

Էյօյլէ օլուն — լաքին, մէզգիւր օ-եուն քիմէյի ալտաթմամաեաճաղ սբր։

Նասըլ քի մալիւմ տիւր, չօգլար, ումումի գուրաեա տալա իլհագ օրմա-մըշլար, վէ իսթիլալ թարաֆկէրի օ-լանլարըն եարբսը ԵՕԳ տէյի գուրա վէր-միշ տիր։

1,500,000 քիլի ԵՕԳ տէյի գուրա վէրտի, լաքին էն ազը օլ գատտար վէ եախօտ օնտան զիեատէ քիմէնէլէր, գուրաեա ասլա տախիլ օրմամըշլար սբր քի, պու հիսապա, միլինթէսիպլէրտէն իչտե պիրի, հիւքիւմէթէ էմնիյէթ գուրասը վիրմէմիշ տիր։

Մէզգիւր իւչ գըսմտան պագը գա-լան իքի գըսմըն պիրիսի տախի, ասա-քիր, մէմուրին, հիւքիւմէթ թարաֆըն-տան մաաշ ալան ատամլար, ալտանմըշ եախօտ վէրտիքլէրի գուրանըն էհէմմի-եէթինտէն պի խապէր քէօյլիւլէր օ-լուպ, էօթէտե գալըր պիր գըսմ, իշ-թէ պու գըսմ տըր քի հիւքիւմէթէ էմ-նիեէթ գուրասը վիրմիշ տիր. լաքին պու գըսմ տախի էօյլէ գօրգագ վէ պի գայա ատամլարտան իպարէթ տիր քի, հէր պիր իպգա օլունմուշ օլան հիւքիւմէթի պիր մինվալ իւզրէ հիմաեէ իտէր, վէ պու կիւնքի կիւն իմբէրաթօրլուգ իշին գուրա վէրտիկի կիպի, էկէր եարընքի կիւն, պիր ճիւմհուրիյեէթ իհտաս օ-լունա, օնուն իշին տախի գուրա վէ-րիր. պու էօյլէ պիր սիւրիւ տիր քի, քէնտուեէ պիր սիւալ իտէնէ Է.Վ.Է.Թ տէյի ճէվապ վէրիր (Մուրեէբ)

—Բայիթախտա վէ պէօյիւքչէհիրլէր-տէ ԵՕԳ տէյի վէրիլէն գուրալարընը, գաղալարտա Է.Վ.Է.Թ տէյի վէրիլէն գուրալարընը եանընտա լաղըրտըսը պիլէ օլմազ։ Է.Վ.Է.Թ տէյի վէրիլէն գուրա-լարը, քէչգի իթթիֆիզատէն բէք չօգ զի-եատէ օլմուշ տուր։

Հիւքիւմէթի չախսիյէ ինթիգամընը ալտը։ Ակրպէսիյէթ գայէթ աղըր սու-րէթտէ մաղլուպ օլմուշ տուր։

Էքսէրիեէթին Է.Վ.Է.Թ տէյի գու-րա վիրմէճէյինի Է.Վ.Է.Թտէն պիլտիրմէ-միզլէ եանըլմամըշ օլտուղումուղու ու-մարզ քի հէր քէս իգրար իտէճէք տիր։ Պիզ էյի պիլիրիզ քի Ֆրանսըզ էհա-լիսինէն թապիաթ վէ բօլթիգաճա թէրպիյէսի, պէօյէ պիր իւմիտ զահիպ օրմագլըղա միւսաատէ իթմէզ իտի։ Շու աշիքեար իտի քի, Ֆրանսըզ էհալիսի, մէշվիրէթ իթմէքսիզին, մէօհլէթ վէ-րիլմէքսիզին, եա մէվճուտ օլան հիւ-քիւմէթի, եա եախօտ թէհլիքէլի ի-լէ տօրու տուր տէյի քէնտիսինէ կէօս-թէրիլէն նամալիւմ պիր հիւքիւմէթի սէչ տէյի քէնտուսինէ թէքլիֆ օլուն-տուգտա, մէզգիւր նամալիւմ հիւքիւ-մէթի միւրաճաճահ թուրթմագ չէճատթը-նա մալիք պուլունմաեաճագ իտի։

(Մնէ։)

—Վիքթօր Հիւկօ, Բարէլ զազէթա-սընտա, «Վիքթօր Հիւկօնուն, էհալի-նին գուրասը հագգընտա օլան էֆքեա-րը» սէրնամէսիյլէ պիր պէնտ նէշր իթ-միշ օլտուղու իչին, Թէմէիգի Հուգուգ մահքէմէսինէ սավէթ օլունմուշ տուր։

—Ինկիլթէրա հիւքիւմէթի խարի-ճիյէ նէզարէթի սրրը քեաթիպի Մ. Օ-թուէյ, ումումի գամարասընտա, Մ. Հէրպէրէ ճէվապէն, Ինկիլթէրա հիւ-քիւմէթինին, Մարաթօն ճինաեէթլէրի հագգընտա աչըլան թէֆթիշին խոշ-նուտ օլունճագ սուրէթտէ թէսվիյէ-վիզվիր օրմասընա տէկին, հայտուտլարընը գաթլ օլունմամալարը իչին, Ա.թինատա-քի Ինկիլթէրա սէֆիրի Մ. Իրսքինէ թալիմաթլար իրսալ գըսմըշ օլտուղունու պիլտիրմիշ տիր։

Մ. Օթուէյ, մէզգիւր գամարատա Մ. Ա.լբէնէ ճէվապէն, Ինկիլթէրանընը Գուպա մատտէսինտէ միւտախէլէ իյլէ-մէսի միւնասիպէթսիզ պիր շէյ օլտու-ղուն, լաքին, Ինկիլթէրա հիւքիւմէ-թինին, մուհարէպէսինին էօնիւնիւ ալմագ իչին լազըմ կէլէն ճահա ու իգտամա-թը իճրա իթմէքլիյէ հաղրը պուլուն-տուղունու պէեանիյլէմիշ տիր։

— Գուպա ճէզիրէսինտէն ալընան խապէրլէր, ասըլարընն, Գամակնէյ նա-հիեէսինտէն նապէտտա օլմուշ օլտուղ-լարընն պիլտիրմէքտէ տիրլէր։

— Սըպմէրին Թէլէկրաֆ Քըմբէնի նամ գումբանեանընն սէհիմ սահիպլէրի Լօնտրատա պիր թէճմմիւ իտէրէք, յուլիս այը սոնլարընտա, տինիզ ալթը-տան օլտուղու հալտէ, Ինկիլթէրա իլէ Ֆրանսա պէյնինտէ պիր թէլէկրաֆ թէլի վազ իթմէքլիյէ դարար վէրմիշլէր տիր։

—Նարօլիտէն, ալաֆրանկա մայիս 8 թարիխլէ ալընան պիր թէլէկրաֆ, Գաթանզարօ մատտէսի իւզէրինէ, ա-թիտէքի թաֆսիլլի մալիւմաթլարը վեր-միշ տիր։

«Տիւնքի կիւն, իւչ եիւզ նէֆէր փիւր սիլահ քիմէսնէլէրտէն իպարէթ, վէ նէրէյտէն կէլմիշ օլտուղլարը նամա-լիւմ օլան պիր պէօյիւք, Գաթանզա-րօ գըեըսընա գարաեա չէգզէ, Մայի-սա թէկփէլէրինտէ պէքլէտի։

«Պու ախշամ, 43 վէ 65ինճի ալայ-լարտան իքի թապուր ասաքիր, Բէպի-սիթ նամ վաբօր իլէ պուրաեա վասըլ օլտուլար։ Գաթանզարօնուն շէհիր է-մինի, մէզգիւր պէօյիւյիւն նէրէյտէն կէլմէքտէ, վէ մագսէտի նէտէն իպա-րէթ պուլունմագտա օրմասընը, Կարի-պալտինին մախսուսի օլան Մէնօթթիէ սիւալ էյլէտիքտէ, Մէնօթթիի տախի օլ պապատ ասլա մալիւմաթը պուլունմա-տըզընը պէեան էյլէմիշ տիր։

«Գավէն պիլտիրիլտիկինէ նէզարէն, ասըլար, գըերտա տուրան պէքճիլէր, ումումի ճիւմհուրիեէթին իտարէսի թահ-թընտա պուլունան էեալէթլէրէ սէր-պէսթճէ կիրմէք իչին, սախթէ թէզգէ-րէ իպրազ էյլէմիշլէր տիր։

«Պունլարընն սէրկէրտէսի, Ֆօկլիա խսմինտէ պիր ատէմ օլուպ, խսմինէ, պու կիւնէ գատտար նամալիւմ իտի։

«Թէվաթուրէն սէօյլէնտիկինէ նէզա-ըէն, ասըլարտան պիր գըսմը, իշթէ գալմըշ տէմիր եօլ ամէլէլէրի տիրլէր։

Մ. Լանգա, մէպուսան գամարասընտա։ Գաթանզարօտա վուգու պուլան վագալար իւզէրինէ էյզահաթ վէրիպ, հիւքիւմէթին, զաթէն, պիր ֆըրդանընն տէսիսէքտարլըգլարընը տույմուշ օրմա-սընը պիլտիրմիշտիր։ Մահը հալին Շինճի կիւնիւ սագահրսը։ Մայտատա պիր պէօլիւք կէօրիւնիւպ, հիւքիւմէթի մա-հէլլէյէ, մէզգիւր պէօլիւյիւ գօվալամագ իչին լազըմ կէլէն թէտատպերի իթթիֆաղ էյլէտի։ 300 նէֆէրտէն զիեատէ չէհ-ըիլիլէր, իչէրինտէ, Մէնօթթի Կարի-պալտի տախի պուլունտուղու հալտէ, սիլահլէ, չէհիր էմանէթինէ կիտիպ, մէզգիւր պէօլիյիւ գօվալամագլըղը թէքլիֆ էյլէտիլէր։

Մ. Լանգա, Գավանին մէճլիսինտէ, մէրգուման չէհրիլիլէր հագգընտա մէտհ ու սէնա օգումուշ, վէ գամարա տա-խի, թահսին ալէամէթի օլմագ իւզրէ, էլ չըրփմըշ տըր։

Մ. Լանգանընն պէեանընա նէզարէն, իքի իւչ եիւզ նէֆէր քիմէնէլէրտէն ի-պարէթ օլան մէզգիւր պէօլիւք իւզէ-րինէ հիւճմ օլունմուշ, վէ գըսսա պիր գավզատան սոնրա, ասըլար թարաֆըն-տան պիր գաչ քիչի էօլմիւշ վէ եարա-լանմըշ վէ պէօլիւք տախի պօղկունլուգ վէրմիշ տիր։ Մէզգիւր գավզատա, ասաքիր թարաֆընտան եալընըզ իքի նէֆէր եարալանմըշ տըր։

Պու կիւնքի կիւն մէզգիւր պէօլիւք թար ու մար իսթիմիշ վէ գաչանլար։ Ըէճճիօ օվալարընա տօղրու իյէրլէմիշ-լէր տիր։ Ըէճճիօտան ալընան պիր թէ-լէկրաֆա նէզարէն, էհալի, մէրգուման ասըլարը գօվալամագլըղա գաթիէն գա-ըար վէրմիշ տիր։

Էշքեա սէրկէրտէլէրինին իսիմլէրի, քէզա, մէզգիւր պէօլիյին քիմէրատէն իպարէթ օլտուղու, վէ խարիճտէն մի, եօգսա Խթալեա թօիրաղընտա՝մը թէչ-քիլօլմուշ օլտուղու մալիւմատէյիլ տիր։

—Սոն իսթիլալա իլհագ օլան պա-զը մէպուսլարըն մուհաքէմէեէ չէքիլ-մէլէրինէ բուխսաթ վէրիլմէսի իչին, Խա-բանանընն Գօրթէզ մէճլիսինէ պիր խսթիտանամէ թագտիմ օլունմուշտուր։

—Ռուսիա իմբէրաթօրու հազրէթ-լէրի, ապրիլ 29 տա 52 եաշընը պի-թիրմիշ տիր։ Մէզգիւր եէվմի սէնէվի, Սէն-Բէթերսպուրկտա պէօյիւք ալայլէ իճրա օլունմուշ տուր։

Պէրլինտէ տախի միւշարիլէյհ հաղ-ըէթլէրինին տօղտուղունուն եէվմի սէ-նէվիսի իճրա օլունմուշ վէ մէզգիւր մինասէպէթլէ վէրիլէն պէօյիւք զիեա-ֆէթտէ, Գըրալ Կիյեօմ հազրէթլէրի,

բըրէնսլէր ․ Հէօ պիւյիւք տուգասը ․ Րուսեա ինիֆօրմասը կեյիւմիշլէր իտի․ Գըրալ հազրէթլէրի ․ իւք Թաամտան սօնրա անտղա դայրըպ ․ չու աթիտէքի քէլամլարը սէօյլէմիշ տիր ։

«Ազամէթլու խըսըմըմ օլան իմբէրաթօր Ալէքսանտր հազրէթլէրինին տօղուշունուն եէվմի սէնէվիսինի իճրա իյլէմէք իչին ․ պիզ պու կիւն պուրատա թօփլանմըշըզ տըր ․ Պէնտէնիզի ․ միւշարիւլէյհ հազրէթլէրինէ բայթ իտէն ․ վէ կիւն պէ կիւն գըսմագտա օլան պաղլարը ․ քէզա իքի մէմալիքլէրի պիրպիրլէրինէ պիրլէշտիրմէքտէ տիրլէր ․ պու սէպէպտէն ․ ճէօմաամըմ ․ ղայէթ ագըլլը պիր հիւքմտար վէ ղայէթ սամըմի պիր միւթթէֆիգին սէատէթի հալը հագգընտա տէրկեահը պարիէ թագտիմ իյլէտիկիմ էտիյէ յի խայրիեէյէ իլհագ օլմագտա տըր ․ Բէաֆֆէ յի Րուսլարըն իմբէրաթօրու չէվգինէ պատէ նուշ իտէրիմ ․»

Մէգգիւր քէլամլար ․ պիր վագըթտան պէրու ․ Պէրլին իլէ Սէն Բէթէրսպուրկ գապինէթօլարը պէյնինտէ հիւքմ իտէն իթթիֆագը տասթանէյէ պէօյիւք պիր իսպաթ տըրլար ։

ՏԱԽԻԼԻՅԷ

Իզմիր ․ 5 մայիս ․ 1870

․ ․ ․ Միւէլլիֆ ․

Պրուսա էմանէթճիսինի սօեան Գաբահագա չօպանլարը իչին ․ «ինչալլահ էյէ կէչէր» տէյու ․ նիեագ իթմիշ իտինըգ Մանզումէնիզտէ․ իշթէ նիեաղընըգ կէօրի ․ էմանէթճիյի սօեանլարտան իքիսի էլտէ օլունուպ Ատաբազար ճիվարլարընտա ․ իսմթլէրինտէն 300 լիրա փարա չըգտը ․ իքի րէֆիգլէրին քիմլէր օլտուղունու տախի խապէր վէրտիլէր իսէ տէ ․ Պրուսաեա պա թէլէկրաֆ պիլտիրիլտի ․ զիրա ․ աղճէլէրին չօղու գալան իքի րէֆիգլէրինտէ իմիշ ։

Իզմիր պինպաշըսը Րիւշտէմ պէյին պու պապտէ ղայրէթի մէտհէ շայան տըր ․ Նասըլ քի իլէրուտէ եազաճաղըմ իթտիյի ճէսուրլուգլարտան պիր գաչընը ․ 250 թանէ գատար պէյկիր վէ սըղըր ․ պու կիւնլէրտէ Չէրքէսլէրտէն չալընմըշ ․ մէյտանա չըգարմըշ տըր ․ վէ սահիպլէրինէ թէվզի օլունմագտա տըր ։

* * *

Սապըգ Նաբօլի գըրալը իքինճի Ֆրանսուա հազրէթլէրի ․ պիր գաչ կիւնտէն պէրու Ֆէր սաատէթտէ պուլունմագտա տըր ․ Միւշարիւլէյհ հազրէթլէրի ․ պուրատան Գուտսու շէրիֆէ ազիմէթ պուեուրաճագլար տըր ։

— Պիր վագըթտան պէրու նամիզաճ պուլունան ումուրու նաֆիա նազըրը Տավուտ բաշա հազրէթլէրի ․ դայըրճալարա կիթմէք իւզրէ ․ Բէշպու շարշէմպիհ կիւնիւ Ֆէր սաատէթտէն եօլա չըգմըշլար տըր ։

— Թըրխսիթէ բօսթա վաբօրու տիւն սապահ ալաֆրանկա սաաթ 6 տա Զանագ գալէտէն կէչմիշ տիր ։

— Սէօյլէնտիկինէ նէզարէն ․ Տէվլէթլու նէճապէթլու Եուսուֆ Իզզէտտին էֆէնտի հազրէթլէրինին սէննէթլէրի ․ մահը հալին 25 ինտէ իճրա օլունաճագ տըր ․ Վիւքէլայի քիրամ հազրաթը ․ մէգգիւր միւնասիպէթլէ միւշարիւլէյհ հազրէթլէրինէ հէտիյէ վիրմէք իւզրէ ․ սաաթ ․ օչկա վէ սայիրէ ալթըն ալմըշլար տըր ։

— Կէչէն սալը կիւնիւ Զաթը Շէվքէթսիմաթը հազրէթի թաճտարիլէրի ․ սաաթ 3 բաւտէլէրինտէ Տէվլէթլու Խամէթլու Վալիտէ Սուլթան ալիյէթթիշշան էֆէնտիմիզ հազրէթլէրինին ․ Թօբհանէ օղլունտա միւճէտտատէն ինշա օլունան Գասըր Ալիլէրինի պիթթէշրիֆ ․ թահսին պուեուրմուշ վէ օրատէ եարըմ սաաթ գատար իսթիրահաթ պուեուրտուգտան սօնրա ․ Ալէմ տաղընտա քեային քասըր Հիւմաեունէ թէշրիֆլէ ախշամըը ավտէթ պույուրմուշլար տըր ։

— Տիւնքի կիւն չըգարըլան Գուրիէ տ'Օրիան ղազէթասընտա օգունտուղունա նէզարէն ․ Պապը ալի նէզտինտէ պուլունան Իրան սէֆիրի հազրէթլէրի ․ Թէհէրանտան պա թէլէկրաֆ վարիտ օլան պիր էմր իւզէրինէ ․ Սատրազամ հազրէթլէրինէ պիր բրօթէսթօնամէ թագտիմ իյլէմիշ տիր ։ Մէգգիւր բրօթէսթօնամէտէ ․ Պաղտատ վալիսի Միտհաթ բաշա հազրէթլէրինին ․ կիւեա ․ Իրանըն հիւքմիւ թահթընտա օլան պազը մահալլէրէ ասաքիր տօլտուրմուշ օլմասընտան իշթիքեա օլունմագտա իմիշ ։

Իրան սէֆիրի ․ պատըը այնի էմրլէր մուճիպինճէ ․ մէգգիւր վագաեը վէ բրօթէսթօ իթմիշ օլմասընը ․ միւթթէֆիգ հիւքիւմէթլէրին ․ եանի ․ Ֆըրանսա ․ Ինկիլթէրա վէ Րուսիա սէֆիրլէրինէ տախի պիլտիրմիշ տիր ։

Ալի բաշա հազրէթլէրի ․ մէգգիւր բրօթէսթօնամէեէ ․ օլ պապտէ մալիւմաթը պուլունմատըղընը վէ Միտհաթ բաշա հազրէթլէրինտէն տէր հալ մաթլուպ իյլէտիկի մալումաթլարա միւնթազըր օլմաեա մէճպուր պուլունաճաղընը պէեան իտէրէք ճէվապ վէրմիշ տիր ։

Գուրիէէ ․ մէգգիւր մուարազաեը ․ Րուսիանըն տէսխիրքեարլըղընըս համլ իթմէքտէ տիր ։

— Կէչէն ճումա կիւնիւ ․ Հասքէօյտէ ․ տէօրթ եաշընտա Ենէստի գըզ չօճուղուն պիրի ․ մութթասըլտա վալիտէսի էվին խըրտէթի իլէ մէշղուլ օլտուղու վագըթ ․ օճաղըն եանընա կիտէր ․ վէ հէր նասըլ իսէ իւզէրինէ գըզըլըմ սըչրաեարագ ֆիստանը թութուշուր ․ վէ ալէֆ տէր պիրտէն պիրէ բարլաեարագ ․ զէվալլը չօճուգ տուրտուղու երտէ եանար ․ վէ պիր սաաթ սօնրա վէֆաթ իյլէր ։

Իշթէ մէրգում չօճուգ տախի ․ վալիտէսինին պիգայտըղընտա գուրպան կիթմիշ տիր ․ չիւնքի էկէր վալիտէսի ․ չօճուղունու կէօզէթլէմիշ օլսա իտի ․ մէգքիւր գազա վուգու պուլմազ իտի ։

Հայըֆ քի ․ Թիւրքիա գատընլարը ալէսսէվիյէ ․ չօճուգ պիւյիւթմէնին եօլունու ասլա պիլմէմէքտէ տիրլէր ․ վէ պունուն տախի սէպէպի ճէհալէթլէրի տիր ։

— Ազիզիէ Մըսըրիյէ նամ Մըսըր վաբօր գումբանեասընըն սէհիմ սահիպլէրի թարաֆընտան ագտ օլունան ումումի մէճլիստէն սօնրա ․ շիրքէթի մէգգիւր վաբօրլարընը ․ հուգուգ ու իմթիեազաթըը Խըտիվին հիւքիւմէթինէ թէրք իյլէմիշ տիր ։

Խըտիվի Մըսըր պունու մուգապիլ օլարագ ․ շիրքէթին պօրճլարըը իւզէրինէ ալմըշ տըր ․ Լա Թիւրքի ղազէթասը մէգգիւր հավատիսի վէրտիքտէն սօնրա թարաֆընտան չու աթիտէքի սաթըրլարը իլավէ իյլէմիշ տիր ։

«Պալէտէքի հավատիսէ այրը այրը մունէտալար վէրիլմիշ տիր ։ Պազըլարըն զաննընճա ․ Խըտիվին տարէսի ․ Ազիզիէ գումբանեասընըն պօրճու տիւշմիւշ իմիշ ․ սայիրլէրին իտտաասընա նէզարէն ․ Իսմայիլ բաշա հազրէթլէրի ․ իսթիգլալիյէթ ելունտա օլան նիեէթ ու էֆքեարլարընը եուրիւթմէք իչին ․ էլ ալթընտա գուվվէթլի պիր իմտատա մալիք օլմագ իսթէմիշ տիր ։

Շիրքէթի մէգգիւրուն ․ վաբօր վէ հուգուգ ու իմթիեազաթընըն Մըսըր հիւքիւմէթինէ թէրք իթմիշ օլմասընըն սէպէպի հէր նէ տախի օլսա ․ շու սահիհ տիր քի ․ Ազիզիէ գումբանեասընըն մալիքէ պուլունտուղու վաբօրլար կիւպի ճէսիմ վաբօրլար ․ Շարքըն սուլհ ու սալահը իչին տայիմի պիր թէհլիքէ տիրլէր ։

— Պու սապահ Բէօրրիւտէն իսկիւտարա իշլէյէն 14 նիւմէրօլու վաբօրտա պուլունան խըլամ գատընըն պիրի համիլէ օլտուղունտան ․ վաբօրու մէգգիւր սէրտէնինտէ համլինի վազ իյլէմիշ տիր ։

— Մարսիլեա բօստա վաբօրու պու սապահ սաաթ պէշ պուչուգտա Զանագ գալէտէն կէչմիշ տիր ։

ԻԼԱՆ

Պէյլէն Թապիպլէրինտէն օլուպ պունտան իքի սէնէ աղտէմ Տէրսիմ սօգագընտա քէնտի խանէսինտէ վէ կիւմիւշ սույու խասթախանէսինտէ սանանթըրը քէմալի մուվաֆիգիէթ իյլէ իճրա իթմիշ պուլունան տօքթօր ՄԱՆՃԱՐՏ էօնիւմիւզտէքի մայիս 19-20 տէ իսթանպօլա կէլէճէքտիր ։

Մէրգում տօքթօր պաշըրթմա կէօզ խասթալըգլարընտա պագմագտա տըր ։

ՍՕՆ ՀԱՎԱՏԻՍԼԷՐ

ՖՐԱՆՍԱ

Փարիզ 18 մայիս ,

Իմբէրաթօր Նաբօլէօն հազրէթլէրի լօնժիւմուղտէքի ճումա իրթէսի կիւնիւ էհալի գուրաարըն նէթիճէսինի պիլտիրմէք մինասիպէթիյլէ մուհիմմ պիր նութգ իրատ իյլէյէճէք տիր ։

ԻՆԿԻԼԹԷՐՐԱ

Լօնտրա 18 մայիս

Ումումի գամարասընտա ․ Մ․ Օթուէյ ․ պիր սիւալէ ճէվապէն ․ Մարաթօնտա վուգու պուլան ճինայէթ հագգընտա պիր թէֆթիշ աչըլմասը իւզէրինէ խարար իյլէմէք իչին ․ հիւքիւմէթին ․ Եունանա պիր տօնանմա իրսալ իյլէմէքլիյի իգթիզա էտէն իթթիմէքտէ օլտուղունու պէեան իյլէմիշ տիր ։

ԻՍԲԱՆԵԱ

Մատրիտ 18 մայիս

Գապինէթօ ․ Իսբանեա թախթընա միւնասիպ պիր գանտիտա պուլմագ միւմքինսիզ օլտուղունտա ․ ղըրալա մախսուս օլան հուգուգ ու իմթիեազաթը Սէրրանօեա վիրմէքլիյէ գարար վիրմիշ տիր ։

ԹԻՃԱՐԻՅԷ

Լիվերբուլ 19 մայիս

Միտլինկ նիւ Օրլէանս բամուղու բէհա	11 3/8
Սաթըշ 9.000 պալեա	

Մարսիլեա 19 մայիս

Պուղտայ իւսթէ գօյտու
փիաթա զայիֆ
Բամուգ տուրկուն

ՍԱՐՐԱՖԻՅԷ

Լօնտրա 19 մայիս

Եսհամը ումումիյէ աչըլ․	51 տէն 51 1/4
» » գափ․	51 3/16 (*.)
Օսմ․ իսթիգ․ (69) գափ․	

Բարիզ 19 մայիս

Ֆրանսըզ ֆօն աչըլ․	75,15
» » գափ․	75,07 1/2 տուրկուն
Իթալեա ֆօն․ աչըլ	59,25
» » գափ․	59,
Եսհամը ումումիյէ աչըլ	51,70
» » գափ	51,45 տուրկուն
Օսմ․ իսթիգ (69) գափ․	320 50

ԷՍՀԱՄԸ ՕՍՄԱՆԻՅԷ
ԳԱԼԱԹԱ ԲՕՐՍԱՍԸ

Մայիս 6	Ախշամ գափանըշ ․ ․ ․	56-25
» 7	Սապահ աչըլըշ ․ ․ ․ ․	56 27
» »	Էն եիւքսէք » ․ ․ ․ ․	56-34
» »	Էն աշաղը » ․ ․ ․ ․	56-20
» »	Սաաթ 4 » ․ ․ ․ ․	56-25

ԱԶԳԱՅԻՆ

Գուրու չէշմէ 7 մայիս 1870

․ ․ ․ Խմբագիր ,

Առաջիկայ կիւրակէ (որ է մայիս 10) Եբեւման խաչին տօնն ըլլալով , ինչպէս որ յայտնի է մեր գիւղին եկեղեցւոյն տօնախմբութեան օրն է , Ամենապատիւ Ս Հայրիկը իւր կողմանէ յանձնեց որ Խորէն Սրբազան Ս պատարագ մատուցանէ ըստ խնդրանաց հասարակութեան , եւ իւր հոգեւոր ժողովուրդը մխիթարէ Աստուածաշունչ քարոզութեամբն իւրով , կը յուսամք որ բարեպաշտ հաւատացեալք ուրախ պիտի ըլլան այս աւետիսը լսելու , եւ իրենց ջերմեռանդն ուխտը նոյն օրը կատարեն մեր սուրբ եկեղեցւոյն մէջ , երկրպագելով կենաց Աստուածընկալ փայտին Քրիստոսի , եւ Խորէն սրբազանին քարոզին ունկնդիր ըլլալով եռանդուն հաւատով ։

Պետրոս [illegible]

Պայպուրթտան ախզ իյլէմիշ օլտուղումուզ վէ տէրճինի տիւնքի նիւսխէմիզտէ վաատ իյլէտիկիմիզ իքինճի մէքթուպուն սուրէթի տիր ։

ԲԱԲԵՐԴԻ ԼԱՆԿԹԻՄՈՒՐԸ

Փա՜ռք Օսմանեան բարեխնամ կայսեր , որ բոլոր իւր ջանքն ու ճիգը չխնայեր իւր ամեն կարգի եւ ամեն աստիճանի հպատակացը անդորրութեանն ու հանգստութեանը համար պէտք եղած տնօրէնութիւնները ընելու ․ ամեն տեղ հաւասարութեան , իրաւանց պաշտպանութեան , կենաց , ստացուածոց եւ ընչից ապահովութեան համար հոգւով չափ կը ձգնի ․ մէկ խօսքով Թիւրքիայի ամեն կերպ յառաջադիմութեանը եւ Թուրքաստանի ամբողջ ժողովրդեան մը խաղաղութեանը ու անդորրութեանը համար կառավարութեան ցըցուցած աշխատութիւնը ուրանալը , արեգական ճառագայթները ուրանալու չափ տգիտութիւն կամ լաւ է ըսել խենդութիւն մ'է ։

Բա՜յց ․ ․ ․ բայց , Տէրութեան ցըցուցած այս աստիճան աշխատութեան մէջ Բաբերդ , միայն Բաբերդ կարծես հին ժամանակներուն մէջ կապրի ․ այնպէս որ ուրիշ քաղքներ պտըտող օտարական մը եթէ այս քաղաքը տեսնէ , պիտի կասկածի թէ Բաբերդ արդեօք Կարնոյ վիլայէթի իրաւասութեան ներքեւ գտնուող եւ Օսմանեան կառավարութեան մէկ քաղաքը չէ՞ մի ։ Ահա այս տեղ հարցում մը կը ծագի ․ թէ ի՞նչ է եղեր Բաբերդու կամ ուրիշ քաղաքներու վայելած հանգստութիւնն ու խաղաղութիւնը Բաբերդու մէջ չկա՞յ մի ։

Բաբերդու , մանաւանդ գիւղօրէից ժողովուրդը , գրեթէ մեծաւ մասամբ գերի են , Կալպուշլաս գիւղացի Գասըմ անուն տաճիկ մը ․ այս անձը բնաւ իրեն համար գործ մը չունի ․ իւր մէկ հատիկ զբաղմունքն է այս կամ այն գիւղերը պտըտիլ եւ այս կամ այն անձը իրարու դէմ հանելով դատ բանալ տալ եւ ինքն ալ վկայ պատրաստելով յաղթել մէկ կողմը եւ առանկով իւր օրականը հայթայթել ․ բոլորովին քրիստոնեայ բնակիչ ունեցող գիւղերու մէջ ի՞նչ գործ կրնայ ունենալ Գասըմը ․ ո՞րա՞ց արդեօք մարդ մը որ իրմէն վնասուած չըլլայ․ տակաւին քանի մը օր առաջ Վարզահանցի կնոջ մը հօրմէն իրեն ուպհական ժառանգութիւն մնացած 18 կտոր արտերուն վրայ դատ բանալ տալով (նոյն գիւղացի Մինաս անուն անձ մ'ալ իրեն ընկեր առնելով) մինչեւ ցարդ թափառական կը պտըտցունէ յիշեալ կնիկը , այդ ստացուածքը ուրիշի գրաւել տալով ինքն ալ անկէ բան մը շահելու համար ․ Գասըմը այս ամենը կրնէ ․ եւ իր [illegible] ուսն առնելով կը քալէ ամեն գիւղ ամեն տեղ եւ ճիշդ Լանկթիմուրի նըման իւր ոտքը դրած տեղւոյն ժողովուրդը կը քակէ ու կը քանդէ ․ ի՞նչ թշուառութիւն , երկրագործին բանին ժամանակ , անտեղի դատերու համար իւր գիւղէն , տունէն եւ գործէն հեռանալ , ու քաղաքին մէջ օրերով թափառական շրջիլ ։

Տեղական կառավարութիւնը այս ամենը կը լսէ կամ կիմացունէն , ի՞նչ կրնէ ․ Զարմանքը այն է՝ որ կառավարական ատենին անդամներէն մէկ երկուքն ալ միշտ պաշտպանած են եւ կը պաշտպանեն զինքը ․ շատ հաւանական է որ իրենց պակասութիւնն ալ Գասըմը գիտնալուն , կը վախնան անկէ ․ Գասըմը իւր առջեւ բաց ասպարէզ մը ունի , այն է կառավարական ատենին անդամ Գայ-

բախտար օղլու Մէհմէտը, որ իրեն ջերմ պաշտպանն է, եւ որու պաշտպանութեամբ փառահացեալ, կը գործէ ինչ որ կուզէ․ (այս այն Մէհմէտն է, որ Ալի Րիզա էֆէնտիի ժամանակ ալ եւս կառավարական գործերու չխառնուելու համար էմըր ալի եկած է, սակայն ինչպէս է նէ կրկին մտեր է ժողովին մէջ եւ չորս տարին կը շարունակէ իւր պաշտօնը եւ պիտի շարունակէ յաւիտեան․ իւր գործերուն ալ իցէ թէ Գասըմէն գերազանց ըլլայ)՝, Գասըմի անիրաւ պահանջմանց դիչուած չի ցըցունես, պատրաստուէ հետեւեալ օրը դատի մտնել․ Գասըմի մէկ գործին վկայութեան կանչուեցար եւ չգացի՞ր, ըսպասէ որ եւ է վնասի մը հասնելուդ․ վերջապէս Գասըմի՞-յին «չ» եւ «ոչ»ին «ոչ» չըսիր, վայն եկած է գլխուդ․․․ Խմբագիր, այս է ահա Բաբերդու եւ գիւղօրէից ժողովրդեան ամենօրեայ խեղճ եւ թշուառ կացութիւնը․

Ի՞նչ կ՚նէ կարին, երբ կը բողոքուի, հրամանագիր մը կուգայ Կարինէն'ի Բաբերդ․ խնդիրը Բաբերդու մէջ քննութեան կենթարկեն․ ալ դու իմացիր թէ ժողովուրդը կարելի է երես առ երես անոր բրածները ստոյգ է ըսէ եւ վկայէ․ քննութիւնը կերթայ կարին եւ խնդիրը փտեցնելով, ժողովուրդը կրկին կը մատնուի այն թշուառութեան, որ գերեզման մտնելէն առաջ իրմէ բաժնըւելուն հնարը չկայ․

փետր․ 23 թուականաւ եւ 212 կնիքով մահզէր մը ժողովրդեան կողմէն ղրկուեցաւ առ Բ․ կուսակալն Կարնոյ, որով իրենց ամեն կերպ նեղութիւնները բացատրելով դարման խնդրած էին․ ի՞նչ եղաւ․ ապարդիւն մնաց․ եւ տնտեղութիւնք գործեալ կը չարունակուին․ վախճա՞նը․ վախճանը սա է որ ձայն բարձրացունեմք առ Բ Դուռն արդէն իրեն բարձրաշունչ հրամանաւ ալ եւս կառավարական գործերու խառնուելէ արգիլած Մէհմէտը կրկին արգիլէ, Գասըմը ու Վարդահանցի Մինասը իրենց այս բրած անիրաւութեանց փոխարէն պատժէ յօրինակ այլոց, որպէս զի ժողովուրդն ալ ազատելով այս աւերիչ ճիւաղներու ձեռքէն, օրհնող եւ աղօթող ըլլայ իւր գթառատ կայսեր կենաց․ գիտեմ, որ մեր այս խօսածները եթէ պէտք ըլլայ քննութեան ենթարկել, կրկին ժողովուրդը (ինչպէս նաեւ մենք) բան կարող չենք ըսել․ սակայն եթէ Մէհմէտը պաշտօնէն հրաժարի, տես որ ժողովուրդը ինչ գանգատներ ընելու պատրաստ է․ բատ օրուս հիմայ պաշտօնի վրայ ըլլալուն կը վախնայ․ երբ Գասըմը ու Մինասը պատժուին տես թէ իրենց համար ինչ բողոքներ պիտի բարձրանան, բայց հիմայ եթէ քննութիւն պէտք ըլլայ՝, թող բաւական համարի կառավարութիւնը, իրեն ղրկուած 212 կնքով աղերսագիրը․

Տեղական կառավարութիւնը աւելի գօմբանիայի մը նմանութիւն ունի, քան թէ հասարակաց օգտին համար աշխատելու պարտաւորեալ ժողովի մը, քանզի կարինէն հրամանագիր կուգայ, ուզած անձերնուն միայն կարդացընել կտան․ շատ անգամ շատ հրամանագիրներ անծանօթ կը մնան քրիստոնեայ անդամներուն․ սպանութեան խնդրոյն համար կնիկմարդ մը կը կանչուի Բաբերդէն, գայմագամ պէյը համիլէ է ըսելով ինչա կնէ չը խրկեր կնիկը (կնկանը ծոցւոր ըլլալը բոլորովին սուտ է)․ այլ եւ այլ գործոց համար մարդիկ կարինէն կը կանչուին, չուզածնին վայրկեանի մը մէջ կը ղրկեն, իսկ ուզածնին կերկարեն եւ ճար մը գտնել կաշխատին, ժողովոյն կողմանէ եղած մողպաթաները հակառակ տէրութեան օրինաց ժողովէն դուրս, տուները անդին ասդին, ժողովական անդամոց կը խրկուին կնքուելու համար․ այս տեսակ անձանց հազիւ յարմարեցաւ թոյլ բնաւորութեան տէր գայմագամ մ'ալ քանի մը ամսէ 'ի վեր եկած, որ առանց մուրաֆայի 15 կամ աւելի օրեր մահպուս կընէ, կը թողու կը կանչէ ըստ քմաց այլոց կը վարուի եւն։

Մէկ խօսքով ժողովուրդը առ այժմ իւր միակ յոյսը դրած է Բ․ Դրան վրայ, եւ կըսպասէ անհամբեր իւր այս խեղճութեանց վախճան մը տրուելուն։

* * *

ԳԱՒԱՌԱՑԻՆ ՆԱՄԱԿԱՆԻ

կարին 16 ապրիլ 1870։

․․․ Տէր․

Քանի մը ժամանակէ ի վեր առեւտրական գործերով քաղաքէս բացակայ գտնուելով, բարեբաղդութիւն չեմ ունեցած Ձեր ազգասիրութեան նամակ գըրել, թէեւ մէկ քանի օր յառաջները կարին վերադարձած ըլլալով կը փութամ ըստ առաջնոյն հետեւեալ տեղեկութիւնները հաղորդել Ձեր ազգասիրութեանն, խնդրելով որ բարեհաճիք զանոնք պատուական լրագրոյդ հիւրընկալ էջերուն մէջ ընդունելով ի հրատարակութիւն հանել․

Կարին վերադարձած օրերս Բաբերդու առաջնորդ Գեր․ եւ Ազգասէր Գրիգորիս վարդապետը՝ վիճակին ինչ ինչ ազգային կարեւոր գործոց անօրէնութեան առթիւ տեղս եկած գտայ, եւ պատիւ ունենալով նորին սրբութեան տեսութեանը արժանանալու մերթ ընդ մերթ․ իւր բոլոր գործոց վրայ գաղափար տալայ, ազնիւ եւ ազգասէր հոգի, վիճակին Ազգային բարօրութեան ամէն հոգ եւ յառաջադիմութեան խոչընդոտները բարւոքելու եւ անօրինելու համար ընդ միշտ 'ի խորոց սրտէ կը ծխուէր․ Այս ազգասէր վարդապետին վրայ իրօք տեսայ կատարեալ անձնուիրութիւնն՝ ճշմարիտ վարդապետութեան հոգի, ժողովրդային բոցավառ սէր եւն․ եւն․ գործ ամենայն չափազանցութիւն չհամարուելու համար կը թողում եւ միայն նորին Գերապատուութեան քաղաքս գտնուած միջոցին, վիճակին ժողովրդեան անդորրութեան եւ ապահով կեցութեան մասին քաղաքիս վիլայէթին մատուցած յայտնագրոյն պատճէնները ներփակեալ նամակաւս Ձ'ր ազգասիրութեան կուղարկեմ խնդրելով եւ թախանձելով զձեզ որպէս զի զանոնք անպակաս հրատարակել եւ հարկ եղած դիտողութիւնները Ձեր ազգասիրութեան կողմէն եւս յաւելուլ չխնայէ՛ք․ յիշեալ յայտնագրոյն պարունակութենէն կրնայ հաւաքական տեղեկութիւն ստացուիլ ազգասէր վարդապետին կարին գալուն վրայ, մեք իրողութիւնները աւելի մանրամասն ստուգելու դիտմամբ վերջերս տեղս եկած Բաբերդի իշխաններէն եւս կարեւոր հետախուզութիւններ ըրինք Գեր․ Գրիգորիս վարդապետին վրայ, որոնք սիրտ ի խինդ ազգասէր վարդապետին յառաջադիմութիւն Բաբերդի մեքանեայ ժողովրդոց գործած մէնմի ազգաչէն արարմանց վրայ խօսելէ չէին դադարեր, ընդ որս կը յաւելուին նաեւ թէ «Գեր․ Գրիգորիս վարդապետը Բաբերդ գալէն ի վեր Բաբերդի Հայն նոր մարդ եղած նոր յառաջադիմութեան քայլեր առած է, դպրոցնիս վերականգնութիւն ստացած՝ եւ բոլոր ազգային մեռեալ իրաւունքնիս կանգնած՝ վերջապէս Բաբերդի Հայն ըստ արդարասէր կամաց օգոստափառ ինքնակալին մերոյ ընդ տաճկաց տեղւոյն՝ հաւասար մարդ համարուելով օգոստափառ կայսեր առանձնաշնորհութիւնները սկսած է տաճկաց հետ հաւասար վայելել» եւն․ եւն․

Քաղաքէս բացակայ գտնուած միջոցիս դրսերը շրջած տեղերնուս մէջ հասած հասուած ցրուեալ մերազնեայ վիճակները խիստ տխուր են, անոնց յիշատակները արտասուքներ կը քամեն ազգասէր աչքերէ, միջնադարեան ամէն տեսակ հարստահարութեանց ցայսօր դեռ ընկղմեալք, զուրկ ի գիտութենէ զուրկ ի հացէ, զուրկ վերջապէս օրինաւոր առաջնորդէ (բաց ի Հայոց գաւառներուն եւ քաղաքաց մէջ Բաբերդի, Ղարսի եւ Բայէզի առաջնորդներէն ի զատ ո՞վ է ժողովրդական անշահասէր ճշմարիտ առաջնորդ), յիշեալ ժողովրդոց վիճակաց վրայ ժողված տեղեկութեանցս հաւաքածոյն մասիս կը ղրկեմ Ձեր ազգասիրութեան ի հրատարակութիւն․ առ այժմ կը դառնամ գրել կարնոյ վրայ․ որ յիշեալ բոլոր գաւառաց կեդրոնն է, յորում իբրեւ ի Սեւլիմ աւազանին բժշկուելու են գաւառին ազգային հիւանդները, բայց ո՞վ է հոս ալ թէ որ գտնուի Սեւլիմայ աւազանին ջուրերը խառնող հրեշտականման ձեռքեր․ հոս չէ թէ այնպէս ձեռքերէ զուրկ է այլ թէ կարծեցեալ հրեշտականման ձեռքերն ալ չէ թէ բժշկութեան ջուրեր կը յուզեն այլ .... եւ եթէ չեն կամիր կ'ընեցէք, ըսեմ իրենց վիճակն ալ իրենք ալ անդամալոյծ դարձած են, բայց ոչ բժշկութեան աւազան ունին՝ ոչ անոր ջուրերը յուզող հրեշտակ եւ ոչ զիրենք հոն ձըգող մարդասէր եւ կարեկից ձեռքեր․

․․․ Խմբագիր, կարին՝ կեդրոնը այսպէս եղած ատեն շատ աւելիներն ալ բնական է որ այն դաւառի դրութեան մէջ գըտնուին․ կարնոյ վիլայէթին շրջակայ գաւառաց ազգային աղէ արտասուքները սրբելու համար պէտք է նախ որ կարնոյ մէջ Ազգային գործող ձեռքեր ունենանք, որոց միջնորդութեամբ շրջակայ վիճակնաց ցաւերը օրինաւոր կերպով կառավարութեան ներկայացուած ատեն, արդարասէր կառավարութիւնը պատրաստ է միշտ անմիջական դարմանը հայրաբար մատակարարել․

Կարնոյ ազգային վարժարանին քըննութեան հանդիսին վրայ երկու թըղթերով է որ բարձր ներբողներ կարդալու գժբաղդութիւնը կունենամ․ քըննութեան արդիւնքն դասատուներուն եւ վարժարանին աշակերտաց ձեռքով ներբողուիլ եւ գովեստներով հանդերձ հրատարակուիլը չգիտեմ թէ դպրոցին յառաջադիմութեան իրաք եւ ճշմարիտ նկարագիրը կրնա՞յ համարուիլ․ բաւական ուսումնական քննիչներ քննութեան ներկայ էին, դասատուներուն ու աշակերտաց հրատարակած գովեստները չի գիտեմ թէ իրական ըլլալը անոնք ալ կը վկայե՞ն, եւ եթէ կը վկայեն զարմանք որ անոնք չհամարձակեցան նորին արդիւնքն ի հրատարակութիւն հանելու․ գէթ անոնց մէջէն վարձեալներ ալ չի գտնուեցա՞ն, այս տողերուն անկողմնասէր կամ կողմնասէր պատասխանող եթէ գտնուի, մեք ալ այն ատեն լիուլի ամէն բան յանուն արդարութեան հրատարակել պիտի փութանք․

Ապրիլ 8ին Ս․ Եկեղեցի երթալու եկեղեցւոյ դուռթին սիւներուն փակցուած երկու հատ յայտարարութիւններ տեսայ՝ զորս կարդալով հասկցայ որ Արծրնեան ընթերցարանին անօրէն խորհուրդը ընթերցարանին ինչ ինչ բարեկարգութիւնները ժողովրդեան յայտարարելէն զկնի յետ այնորիկ զայն միանգամայն խօսարանի վերածելը կը ծանուցանէր յաւելով որ ամէն կիրակի օրեր որոշեալ ժամու մէջ քաղաքին ուսումնականներէն կարգով ազգային կարեւոր խնդրոց վրայ պիտի ատենաբանեն եւ հանդարտօրէն պիտի վիճաբանին ընթերցարանին մէջ․ Ս․ Եկեղեցւոյ աւարտմանէն զկնի պատեհ համարեցի ընթերցարան երթալ, ուր քանի մը տաքգլուխ երիտասարդներ նըստած գտայ․ որոնք ընթերցարանին ցայն օր կրած հալածմանց վրայ կը խօսէին․ նոյնպէս նորա անօրէն խորհրդոյն վրայ տեղացուած անխիղճ զրպարտութեանց անձոռնի բաջաղանաց պատմութիւնները կը յայտնէին, սոյն խօսակցութեանց միջոցին ընթերցարանին մէկ անկիւնը քաշուած 2 հատ ուսումնական երիտասարդներ տեսայ որք տխուր եւ անձայն նըստած ցաւօք իրարու հետ հանդարտօրէն ուրիշ առարկայի մ'վրայ կը խօսէին․ քովերնին մօտենալով իմացայ որ յիշեալները առեւտրական գործով մը նոյն օրերը դուռը դատ մը բացած եւ իրենց խօսքը գիտնալուն երեսէն դատը վաստկելու վրայ եղած միջոցին ի հակառակութիւն ուսումնականութեան իւրեանց քանի մը ազդեցութիւն ունեցող մարդոց նըքա անիրաւ են խարդախ են եւն․ յիշեալ ուսումնականաց վրայ բրած անհիմն հրատարակութեանց վրայ կը ցաւակցէին, զանոնք դոյզն ինչ մխիթարելէ զկնի, ընթերցարանին մէջ տեղի ունեցած խօսակցութեանց վրայ մտադրութիւնս շարունակեցի․ Անէծք այնպիսի բերաններուն որ չարախօսել սորված են, չարախօսել այն ալ ուսումնական երիտասարդութեան դէմ, ի՞նչ ըսելու է, լուսոյ դէմ կռուիլ, ազգային դաստիարակութեան եւ յառաջադիմութեան դէմ աքացել ըսել չէ՞ նէ ի՞նչ ըսել է․

․․․ Խմբագիր, գրելու շատ բաներ կան, բայց չեմ գիտեր թէ կրնա՞մ գրել ․․․ սա ուսման խնդիրը, սա յառաջդիմութեան խնդիրը ցաւ եւ հազար անգամ ցաւ որ կարնոյ մէջ դեռ հասկցուած չէ, չեմ գիտեր ինչ ըսել է այսպէս տիեզերական լեզու մը չհասկընալ, չեմ գիտեր ինչ ըսել է հասկնալ եւ անտարբեր մնալ․ Արծնեան դպրոցը սա վերջին Մակարեան բարերարին ձեռամբ նորոգուելէն ատին 6 տարի կընէ որ Հայերէն, Տաճկերէն, Գաղղիերէն, Թուաբանութիւն, աշխարհագրութիւն անուանեալ ուսումներն իր մէջի աշակերտաց կաւանդէ, բայց այսօր աշակերտ մը մէջէն դուրս հանած չէ, եւ ոչ այդ լեզուաց եւ գիտութեանց հիմնական ըմկըրբունքները արմատովը գիտցող աշակերտ մը կայ մէջը, սատանայ կայ այդ ըթամիտ՞աշակերտաց 'գլուխներուն մէջ որ չեն սորվեր, եւ թէ անոնք ըթամիտ են զանոնք հանելով տեղերնին սրամիտներ ի՞նչու չեն անցըներ․ այս ալ այսպէս ծալենք անցնինք ու րիշ խնդրոց․ ընթերցարանը հալածել անօրէն խնդրոյն վրայ սրտանց խօսիլ ի՞նչ նշանակութիւն ունին․ ընթերցարանը խօսարանի վերածուելը չարամիտ մեկնութեամբ բացատրել ասոնք չ'գիտեմ որո՞ց ձեռամբ եւ առ ինչ նպատակ տեղի կունենան․

Կիրակօրեայ դպրոցը խափանուած է հոս, դասախօսութիւն չ'ըլլար, ոչ դասատու կայ եւ ոչ դասատու, միայն այն անունով կեղծեալ Արծնեան ուսումնարանին մէջ կիրակի օրերը եկեղեցիէն ըզկնի քանի մ' ունկնդիրներ կ'յաճախեն աւետարանի աշխարհաբար թարգմանութիւն կամ բացատրութիւն կը լսեն,

Նամակիս մէջ տխուր եւ զուարթ լուրեր խառն է, սա հետեւեալն ալ անոնց կարգէն համարուելու է․ Քաղաքիս մերազնեից մէջ ժողովրդական ընկերութեան մը կազմութիւնը ուրախ սրտիւ կը գրեմ․ սոյն ընկերութեան նպատակը քանի մը բարենպատակ յօդուածներէ կը բաղկանայ, մինչեւ ցարդ ժողովրդեան մէջէն 6–700 մարդ բաժանորդ ունի, բաժինը 20 փարայ է շաբաթական, այս բաժանորդագնոց հաւաքածոյին արդեամբը առ ժամս քաղաքիս մէջ 2 հատ առեւտրական խանութներ բացած են, առեւտրական գործողութիւնները կարգադրելու եւ ընկերութիւնը օր աւուր յառաջադէմ կացուցանելու նպատակաւ․ ընկերութեան բաժանորդաց ազատ քըւէարկութեամբը բաժանորդաց մէջէն 12 ձեռնհաս եւ խելացի 'մարդիկ գործադիր յանձնաժողով ընտրուած են․ ընկերութեան բոլոր բաժանորդները իրենց անձնական եւ տնական առուտուրնին ընկերութեան խանութէն կընեն․ Ուրիշ ատենի կը թողում սոյն բարենպատակ ընկերութեան վրայ խօսիլ, եւ անոր կանոնագրութիւնը օրինակելով խրկել Ձեզ ի հրատարակութիւն, այժմէս այժմ կը բարեմաղթեմ որ նոյն ժողովրդային նորակազմ ընկերութիւնը օր աւուր յառաջդիմէ յաջողութիւն ազգասէր սըրտերու, գործադիր յանձնաժողովոյն բոլոր բարեջան անդամոց համար եւս ժրաջան աշխատութիւն եւ յարատեւութիւն կը մաղթեմ, յորդոր կարդալով կարնոյ բոլոր մերազնեայ ժողովրդոց որ իրենք ալ ընկերակցին այս ընկերութեան, եւ թէ ընկերութիւնները միայն կարողացած են ամենէն աւելի մեծագործութիւնները եւ զգալի յառաջադիմութիւնները ընելու, աւելորդ է ըսել թէ մանաւանդ մեր Ազգին համար որչափ պիտանացու բաներ են անոնք․

Այսպիսի կարեւոր խնդրոց եւ արարմանց համար ափսո՛ս որ քաղաքիս ժողովուրդը ցայսօր իրեն առաջնորդէն յորդոր կամ համոզում մի լսած չէ․ ասոր հետ մէկ տեղ ցաւ եւ միանգամայն ճշմարտութիւն է խօսիլն որ քաղաքիս մէջ տեսնուած շատ մը ազգային յետադիմութիւններ եւ դարուս ոգւոյն չհամապատասխանող իրողութիւններ ամենն ալ

տեղի ունեցած են եւ կունենան ժամանակին առաջնորդին անհոգութենէն եւ թուլութենէն, չէնէ ի՞նչ ըսել է զպրոց ունենալ եւ հոն ուսմունք չկրնալ սորուիլ. զգայուն ժողովուրդ ունենալ եւ զանոնք դարուս ամեն յառաջդիմական շարժմանց մէջ ամուլ գտնել.

. . . Խմբագիր նամակս բաւական երկար եղաւ եւ գիտեմ որ ասոր դէմ հին գլուխներէն գրողներ պիտի ունենամ որոց այժմէն կը ծանուցանեմ որ նամակիս որ կտորին ալ վրայ որ դիտել կուզեն առանց խաչոր կնիքներով հանրագրեր չենելու մէկ ձայնով անանձնագիտողութիւն ալ որ ընեն կընդունինք, ապա թէ ոչ հազարաւոր կնիքներով անիրաւ հերքումներու ալ ձեռնարկեն ընդ միշտ զանոնք բառ առ բառ հերքելու պատրաստ ըլլալնիս այժմէն իրենց կիմացնենք.

Մնամք եւն. Առաքէ Ղ. Բ. Հայոց

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

ՏԱՍՆԵՐՈՐԴ ՏԱՐԵԳԱՐՁԻ

ԱԶԳԱՅԻՆ ՍԱՀՄԱՆԱԴՐՈՒԹԵԱՆ

Սամաթիա 7 մայիս 1870

Ազգային Սահմանադրութեան տասներորդ տարեդարձը, խիստ չքեղ ու կանոնաւոր, նա մանաւանդ Ազգային հանգէսի կերպարանք մը տալու համար, Սամաթիոյ Հայկական Ընկերութեան կողմանէ, 'ի նպաստ Աւազ-Ազբիւրի խեղճ ու թշուառ տառապելոց, յատուկ Մասնաժողով մը կազմուած է որք ամեն աշխատութիւն ու ջանք չը խնայելով, պատրաստած են սա հետեւեալները.

1. Ընդարձակ ու արադնթաց շոգենաւներ, որոց մէջ պիտի գտնուին ընտիր նուագածուներ.

2. Հանդիսականաց փառաւոր ճաշ մը տալու համար ընտիր կերակուրներով զարդարուն սեղաններ, որք ամեն պէտքերովը հոգացուած են.

3. Հանդիսատեղին վայելչապէս շքեղացնելու համար, փառաւոր վրաններ, յաղթական կամարներ, եւ հանդիսականաց հանգստութեանը համար յատուկ նստարաններ.

4. Նոյն առթիւ խօսուելիք ճառերը, հանդիսականներէն լսելի ըլլալու կերպիւ յատկապէս շինուած բարձրաւանդակներ.

5. Ազգային երգեր երգելու համար, անձնուէր երիտասարդաց խումբ մը, որք նորանոր երգերով պիտի շքեղացնէն հանդէսս.

6. Պարելու համար յատուկ շքեղանակ մը, որք Մասնաժողովս պատրաստուած է խիստ յաջողակ պարիշներ.

Մասնաժողովս վերոյիշեալ կարգադրութիւնները առ այժմ պատրաստած ըլլալով, երթեւեկութեան, կերակուրի, ճառախօսութեանց, երգելու եւ պարելու ժամերը, շոգենաւի ու կերակուրի տոմսակաց գիները, եւ ուրիշ ընելիք կարգադրութիւնները, ամսոյս 15ին յատուկ յայտարարութեամբ պիտի ծանուցանէ Մեծարգոյ ազգայնոյ.

Ի դիմաց Մասնաժողովոյ
Մ. ԱԼԶՐՃԵԱՆ

ԻԼԱՆԱԹ

ՏՕԳԹՕՐ Ե. ՊՕԵԱՃԵԱՆ

Թըպպիյէ, ճէրրահիյէ, քէհհալիյէ վէ զայրիհիմ իլմ ու սանաթլարընը Լօնտրատա «Լընտրն Մէտիքալ Ռէվիւ» թապիր օլունան մէքթէպտէ թահսիլ իթմիշ, վէ Կլասքօ Նամ շէհիրտէ օլան «Դէքըլթի օվ Ֆիզիչըն էնտ Սըճրնչ» թէմամիյէ օլունան մէքթէպի թըպպիյէ ազատրնման պուլունմուշ օլան միմայիլէյհ Տօքթօր Պօեաճեան, չիմոթ Պէյ օղլունտա Գալեօնճու–Գուլլուղու ճատտէսինէ, Թօրճուլար սօգաղընտա, 24 նիւմէրօլու խանէտէ օթուրմագտա օլուպ, վէ հէր կիւն սաաթ ութէրթ մէ գատար էվինտէ պուլունուպ, սաաթ 5 տէն 11 է գատար տախի խթանպօլտա, Գալբագճըլար պաշընտա Սէբէթճի խանընտա, իւսթ դաթտա 13 նիւմէրօլու օտատա պուլունմագտա վէ հէր նէվէ խասթալըգլարա պաղմագտա տրը.

Հաֆթատա եալընըզ իքի կիւն եանի հէր սալը կիւնէրի սաաթ 2տէն 8է գատար Պէյ օղլունտա քէնտի խանէսինտէ, վէ հէր ճիւմա կիւնէրի տախի սաաթ 2 տէն 8է գատար Խթանպօլտա, Գումգաբու ճիվաբընտա, Ինճիր տիպի թապիր օլունան մահէլլտէ վագը էճզաճը Մ. Եանքօ Քարուզօնուն էճզախանէսինտէ պուլունմագտա վէ ֆուբլիք սընրֆընտան օլան խասթալարա խայրաթ պաղմագտա տրը.

Միմայիլէյհ տօքթօր, չիմոթէյէ գատար քէնտիսինէ միւրաճաաթ իտէն զաթլարան խասթալըգընն իգթիզասընա կէօրէ, քէնտիլէրէ վէրաիկի թարիֆ, թէրթիպ վէ մուալիճէլէրի գուլլանմագ զըմնընտա կէօսթէրտիքէրի միգտարի գիֆայէ տիդգաթ վէ իթաաթլարը իչէն, ղիեատէսիյէ միւթէչէքքիւր օլտուղու կիպի, պունտան պէօյլէ տախի քէնտինէ միւրաճաաթ իտէն խասթալարա, տիդգաթը քեամիլ իլէ վէ մէմնունիյէթ իլէ խըտմէթ իտէճէկի պէեան դրլընը.

ՏՕԳԹՕՐ ԳԱԼՈՒՍՏԵԱՆ

Միւմայիլէյհ տօգթօր Պէյ օղլուտա ինկիլիզ սէրայը գարուսու տիվարը սըրասընտա Համմալ պաշը սօգաղընտա վագը 68 նիւմէրօլու խանէսինտէ, բապար իսթէսի կիւնէրի, սաաթ պէշտէն օնա գատար, թէքրարէն խայրաթ պաղմա եա պաշլամըշ տրը.

Թաքէօյտէ, Շահնազարեան մէքթէպի նագրընտա վագը միւֆէրրիհ վէ կէնիշ պիր արսա սաթլարդ օլուպ, վէ գրթա գրթա տախի վէրիլէճէկինտէն օր պապատէ մալիւմաթ ալմագ իսթէյէնէրին, Գալաթատա վագը Ամերիգան մագազասընտա Մինասեան Պէտրոս ադտա միւրաճաաթ իլէ մէլէրի.

ԷՎԱԼԻՆԱ ԲՕՄԱՏԱՍԸ

Մէղքիւր բոմատա սաչլարրն տէօքիւլմէսինի մէն իթթիքտէն մատատ սաչլարա պիր կիւզէլիք վէրիր օլուպ, խասթալրդ վէ եախօտ իսթիեարլրդ սէպէպէնտէն սաչլարրն գայպ իթմիշ օլանլար իչին շիմիյէ գատար իճատ օլունան իլաճլարրն պաչլրճասը տրը.

Էվալինա բոմատասը ազ վագթ զարգընտա սաչլարրն տէօքիւլմէսինի մէն իտիպ, քէօքլէրինի գուվվէթլէթտիրիր վէ սաչլարա քէնտի էվվէլքի բէնկլէրինի քէսպ իթտիրիր. Ազ վագթ զարգընտա սաչլարրն ուզանմասը իչին մէղքիւր բոմատա իլէ սադալ վէ սաչ իչին մախսուս օլան բոմատա իսթիմալ օլունմալը տրը. Մէղքիւր իլաճլարը պիր իքի հաֆթա իսթիմալ իլլէմիշ օլան 17 չաղընտա տէլիգանլրլար, ուզուն վէ իբէք կիպի սաղալարա մալիք օլմուշլար տրը.

Մէղքիւր Էվալինա բոմատասը, Գալաթատա Նիւքսէք գալտրրմտա Մ. Վէլիչ վէ գումրանեասընդն 86 նիւմէրօլու էճզախանէսինտէ սաթլրը.

Մ. Եօրկի Հ. Ֆիրեաքօն գասրդ իլլէթի էլքիմի օլուպ պու կիւնլէրտէ, Աթինատան Ասիմանէեէ կէլէրէք, Էվէլա պագաճաղը ղէվաթտան իճբէթ մալումատ իթմէկճէյինի պիլտիրիր, սանիկն չունու տախի պէեան իսէր քի էր նէ ճնտի օլուր իսէ օլսուն պու իլէթէ միւպէէլա օլանլէրտէն էօնիւմիւզտէքի մարթ իսիթմանընա դատար եաբընրզ եիւզ քիշիի պագապիլէճէք տէրէճէ-տէ մուալիճէսի պէրապէրինճէ վար տրը.

Թաքիպի մուսայիլէյհ Մ. Վ. Ծանինին Սամսաղօլտա քէօբրիս պաշընտա վէ Նա Պէյ օղլունտա վագը 77 նումէրօլը էճզահանէլէրինտէ պուլունաճաղընը իլան իտէր.

42

ՏՕԳԹՕՐ ԲԵԼԷՋ

Ամէրիգայթը ճէրրահիյէ իճրա իթմէքտէպէն, ազբէան տիշէրին վէճալարընը (ազբը) տէֆ ու իզալէ իթմէք, վէ տիշէրի չըգմըշ օլանլարընն տիշէրինէն երէերինէ զահմէթտիզճէ թապիի վազ օլօլունմուշ կիպի, զանէթ տիգգաթ օլունտա պիրէ աշըլմամագ իւզրէ, տիշ գէյմագ վէ տախիլի հէ. է վէ չէնէտէքի էմրագ վէ գուրուհ վէ թէզելիւլի տէնտանա թէտավի իթմէք, վէ տիշէրի թամ գիրաթընտան, եանի էերլէրինտէ օյնայըգ, պիր թարաֆա տէվրիլտիքլէրի հալաէ էերլէրինէ գըմագ, վէ տախիլի ֆէմի թէմիզլէմէքտէ, վէ բանլանմըշ վէ սիեահլանմըշ օլան տիշէրին բտա վէ քիրլէրինի չըգարըպ, ճէվհէրի գաթխինի թէճտիտ իթմէքտէ, վէ աղպան ֆէնտ գէգուլարընը կէալ իթմէքտէ վէ սաթը վէ լաթիքտէն զայէթլէլթիֆ վէ բանա վէ սալապէթլի վէ խաֆիֆ եէ. էք եէնտիկի վագբթատա պիր զարար ու զիեան վէրուզ ալէա եէրլի վէ չըգար գօնուր տիշէր եարմագտա օլան Փարիսլի թապիպ տիշճի Մ. Բէլէզ, Պէրօզլունտա Կլավանի սօգաղընտա 2 նիւմէրօտա իսքեան իթմէքտէ վէ ալաֆրանկա սաաթ 6 տան 4է գատար կէլէն վէ կիտենլէրէ իհմէլիյաթը էր քիւբէյի իճրա իլլէմէքտէ օլուպ, քէնտիսինի կէօր. մէք վէ կէթիրթմէք միւրատ իտենլէր օլուր իսէ, օրատան սիւալ իթմէլէրի.

ՍԱՀԻՊ ՂԱԶԷԹԱ
ԿԱՐԱՊԵՏ Ց. ՓԱՆՈՍԵԱՆ

ԼԷՎԱՆԹ ՀԷՐԱԼՏՐՆ ԹԱՊԱՆԷՍԻՆՏ
ՊԷՏՕՂԼՈՒՆՑԱ ՅՕՂՐՈՒ ԵՕԼՅԱ, ՏՕԹՕՐԱՅ ԱԳՏՈՒԼՈՒ
ՊԻՐԱՁԷՐԼԷՐ ԴԱՐԵՐՈՒՆՑԱ ԴԻՄԱԼՈ 467

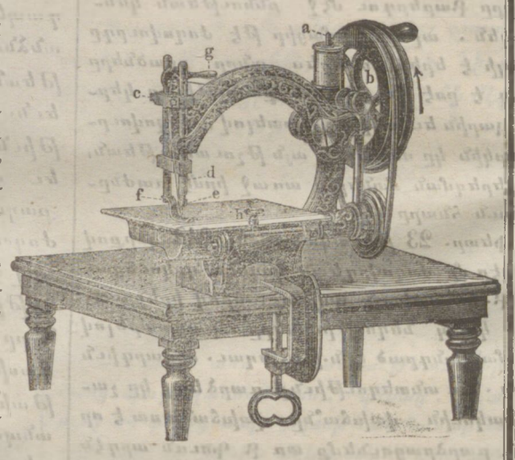

ՏԻԲԻՇ ՄԱՔԻՆԱՍԸ

Գալաթատա փէնճէմպիհ փաղարընտա, Վիթալիս խանը իւսթ գաթընտա, նիւմէրօ 7.

Միւսիւ Քէօլրը վէ Ֆրէնկեանն գօմբանեասընտա էնվէն ֆիյաթլէ, վէ կաբանթի թանթընտա օլարագ, սաթլարը ֆամիլեալար, թէրդիլէր, գունտուրաճրլար վէ սարրաճլար իչին. տիբիշ մաքինասը, մաքինա եապը, վէ իյնէսի.

Միւշթէրիլէրէ գօյայրգ օլսուն իչին, պիր գաչ տիրէն պաարլրը թարիֆալարը վէրիրտիրէն պաչգա սաթլարդր սաաթտէ, տիբիշ տիքմէք ուսուլի տախի, փարասրգճա էօյրէթտիրիլէճէք տիր.

Գուլլանըլարագ պօզուլմուշ վէ եախօտ պիր եէրի գրրլմըշ օլան մաքինալար, լազմ կէլէն իճբէթ վէ մէսարիֆ իսթէնիլէրէք, թամիր իթտիրիլիր.

ՏԻՇ ԿԷԹԻՐԷՆ ՊՕԵՌՈՆՊԱՂԸ

Պու պէյանագաղը Պէրլինտէ սէրայ էճզաճրսը կէէրիկ գարնաաշարրն պիրնէ վէ իճատը օլուպ, էլէքթրիք գուվվէթի իլէ աղ վագբթատա չօճու գլարրն տիշէ. գինի աղբրսրդ վէ սրգաբրդ կէթիրէճէկի միւճէրրէպ վէ աշիրեար տրը. Իլք տէֆա իւսկիւտարտա 8. Փափազեան Գարեգին Էֆէնտիյին Ֆամիլեասընտա պու պէյանագաղընն միւճիզարլը Թէէսիրատը կէօրիւ միշ տիր.

Քէվլիք մէգքիւր մաղազատա սաթրլմագտա տրը, Ֆիյ 3 ֆրանք.

Փոքրիկ հեթէրէյ ատոպեմասը Ռաբաֆընտան Ռոնոն Բուլընմըշ օլան

ՊԻՍՄԱՕՆ ՊԻԻԷՆԻՆ

ԻՕՏԻՐ ՏԸ ՖԷՐ ԻԼԷ ՄԱՆԵԱՆԷՋ ՀԱՊԼԱՐԸ

Փոքրիկ հեթէրէյ ատոպեմասը Ռաբաֆընտան շաբանը Դոբէեֆոր սաբըմըշ էճզանը.

Սրրաճայա տպիր իլէթլէր իչին իսթիմալ օլունմագտա օլան մուալիճէլէրին թէէսիրլէրինին ատիկա բէք ազրը օլմասը, վէ ատի շէլիք թէրթիպաթրնճա էքսէրնա կիւճլիւք պուլունմասը տէրքեար օրմաղին, Պրիւսսէլի Հանոն վէ Լեոնու Պերդէլիս վէ Ռէֆրէքէն վէ Փարիսի Թրուսսо Նաման մուալիմ էրին տիգգաթլարընտան, պու խուսուստա մալիմ օլան գուսուրուն սէպէլի պաչգա չէյ օրմասրդ, իլլա տայիմա չէլէք իլէ պիրլիքտէ պուլունմասը լազմ կէլէն մանեանէզին գանտա պուլունմասը օյտուղու անլաչրլմըշ տրը. Վէ իչթէ մէղքիւր հապլարը, կէրէք հէքիմլիք Ագաճէմեասը վէ կէրէք պէօյիւք ալիմէր թարաֆընտան թանանին դրլընմըշ տրը. Մէղքիւր հապլարրն մէնֆաաթլարը լէհճէ պօզուգլուղու, միտէ ազրրը, գան գայիֆլիյի, վէ հայիզ նիզամարդրդը իչինտէ իսթիմալինտէ տայիմա կէօրիւլմիւշ վէ թատիպ գէլընմըշ օյտուղունտան, օյ եօրտա իլլէթլէր իչին ատի իտարիր հապլարընա իւսթիւն թուքուլա ճայիզ տիր.

Պունլար Տէր սաատէթտէ Մ. Վէլիչ վէ գումբ. վէ Կանդիւք պիրատէրլէր, վէ Է Տէլլա Սուտա, վէ Մ. Ծանի էճզախանէլէրինտէ սաթրլմագտա տրը.

ԲԼԻՒ Տ'ԻԻԼ ՏԸ ՖՕԱ՛, ՏԸ ՄՕԲԻ՛Ի

ՍԻՐՕ ՏԸ ՐԷՖՕՐ ԻՕՏԷ

ԿՐԻՄՕ ՎԷ ԳՈՒՄԲ. ՓԱՐԻՍՏԷ ԷՃԶԱՃԸ

Մէղքիւր մուալիճէ կէրէք Փարիստէ վէ կէրէք տիւնեանընն հէր թարաֆընտա պիւիւք չէօհրէթ քէսպ իթմիշ տիր, վէ պու չէօհրէթէ տէ շայէսթէ տիր, չիւնքի իչինտէ պուլունան խոտ էօյլէ պիր իսա տիւր քի, զաթէն Ագօրպիւթ իլլէթինէ գարշը օլան, վէ թէէսիրլէրի տէր քնար պուլունան նէպաթաթը սուեանտա պուլունմագտա, վէ մէղքիւր իլան տախի անընա թէրթիպ գէլընմագտա տրը. Վէ իչթէ պայրդ եաղլարընը եէրինէ կէչմեսինէ ա՛ֆվէպ տախի պու խուսուս օյմուշտուր. Գանլարընտա պօզուգլուգ, վիճուտարրնտա զայիֆլիք օլան, պօղազլարընտա շիշբինիք, վէ եիւպէրինտէ գապարճրգլար զուհուրա կէլէքիւք չօճուգլար իչին քէք թէէսիրլի տիր. Հէմ գուվվէթ վէրիր հէմ գանը թէմիզլէր, հէմ իչթահ աչտա, վէ հէմտէ եէնիրէն թառմարը գօյայրգլա հագմ իթտիրէրէք, վիճուտ. արհհէթի թապիհյէսինի քէսպ իթտիրիր.

Տէրիճէ իլլէթլէրի պաչրճա սանաթ իսինմիշ օլան հէքիմլէր, մէղքիւր իլաճը հէր կիւն իչթէրիլէրինէ իսթիմալ իթտիրմէքտէ տիրլէր.

Պունլար Տէր սէատէթտէ Մ. Վէլիչ վէ գումբ. Կանդիւք պիրատէրլէր, Տէլլա Սուտա վէ Ծանի էճզախանէլէրինտէ սաթրլմագտա տրը.